

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น

The factors affecting to probability debtors becoming non performing loan of

Government Bank, Phupaman branch, Khon Kaen.

อาทิษฐ์ แสนจู¹ ดร.ธฤตพน อุ้วสวัสดิ์²

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, อีเมลล์ Arthit_2550@hotmail.com

² หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, อีเมลล์ Tousawat@riped.org

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ และ 2) ศึกษาปัจจัยลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ที่มีผลกระทบต่อโอกาสการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น ทำการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มสินเชื่อรายบุคคลและข้อมูลประวัติการชำระหนี้จากระบบงานของธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป ณ วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2561 จำนวน 300 ราย แบ่งเป็นลูกหนี้ปกติจำนวน 150 ราย และกลุ่มลูกหนี้ NPLs จำนวน 150 ราย โดยใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโอกาสการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ได้แก่ อาชีพ วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ และประเภทหลักประกัน ส่วนตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน จำนวนบุตร และเงื่อนไขการผ่อนชำระ ไม่มีผลกระทบต่อโอกาสการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ และการทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือหรือความแม่นยำอยู่ที่ 72.67%

คำสำคัญ: หนี้ค้างชำระ (NPLs), ลักษณะทั่วไปของลูกหนี้, ธนาคารออมสิน

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) study the general characteristics of subprime debtors and 2) study the factors affected the probability of transforming debtors to non-performing loan. The study was conducted by collecting information from retail loan files and records of loan repayment of Government Bank, Phupaman branch, Khon Kaen. The samples of this study were 300 debtors who categorized as subprime debtors in 31 January 2018, which was divided into 150 debtors with normal debt and 150 debtors with non-performing loan. The study used Logistic Regression Analysis model to analyze the information at the confidence level of 95%. The results of the study showed that the factors affected the probability of transforming debtors to non-performing loan were: career, total loan credit, time of loan, and type of collateral. On the contrary, the study found that the factors in the part of gender, age, marital status, level of education, income, number of children, and payment term did not affect the probability of transforming debtors to non-performing loan. Moreover, the accuracy test of the model revealed 72.67% accurate.

Keywords: Non-performing loan, Characteristics of debtors, Government Bank

1. บทนำ

ธนาคารออมสิน นอกจากการทำหน้าที่สถาบันการเงินเพื่อการออมของประเทศแล้ว ยังคงมุ่งมั่นในการทำหน้าที่สืบสานสร้างสรรค์พัฒนาสังคมในทุกด้าน เพื่อสร้างความสุขที่ยั่งยืนให้พี่น้องคนไทย โดยในปีที่ผ่านมา ธนาคาร ได้เป็นเสาหลักสำคัญของรัฐบาลในการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในหลากหลายโครงการ อาทิ สินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชน สินเชื่อแก้ไขปัญหาหนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษา บำนาญประชารัฐ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความรู้ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อย ๑ National e-Payment มาตรการประชารัฐเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินประชาชน (พักชำระหนี้) มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระดับหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบอย่างบูรณาการและเบ็ดเสร็จ

การให้บริการด้านสินเชื่อของธนาคาร ถือว่าเป็นสิ่งที่ธนาคารให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของรายได้หลักธนาคาร เช่น รายได้ดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ เป็นต้น จึงส่งผลให้ธนาคารมีการขยายฐานสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น เพื่อธนาคารจะมีผลกำไรที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ในขณะเดียวกัน หากมีกระบวนการวิเคราะห์สินเชื่อที่ด้อยคุณภาพ สืบเนื่องจากมีปริมาณงานที่มาก ทำให้กระบวนการตรวจสอบเอกสารประกอบคำขอกู้ เอกสารการแสดงรายได้ และการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าไม่รัดกุม อีกทั้งการเร่งอนุมัติสินเชื่อเพื่อให้เกิดความรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ส่งผลให้ปริมาณลูกหนี้ที่ไม่สามารถเก็บหนี้ได้ตามกำหนดระยะเวลาเพิ่มขึ้น และจนกลายเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) หรือ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น ธนาคารต้องให้ความสำคัญพร้อมหาแนวทางป้องกันและการแก้ไข เนื่องจากจะต้องมีการกันเงินสำรอง ตามพระราชบัญญัติธุรกิจธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ออกข้อกำหนดค้ำกับสถาบันการเงินในการถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง โดยร้อยละของการกันเงินสำรองตามชั้นหนี้ ชั้นปกติ จะต้องกันเงินสำรอง ร้อยละ 1 ของมูลหนี้คงเหลือ ชั้นก้ำกึ่งเป็นพิเศษ ต้องกันเงินสำรองร้อยละ 2 ของมูลหนี้คงเหลือ และตั้งแต่ชั้นหนี้ต่ำกว่ามาตรฐานเป็นต้นไป จะต้องกันเงินสำรอง ร้อยละ 100 ของมูลหนี้คงเหลือนั้น แสดงให้เห็นว่า หากธนาคารออมสินมีหนี้ค้างชำระเป็นจำนวนมาก ธนาคารต้องมีการกันเงินสำรองเพียงพอเพื่อรองรับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่ธนาคารถือครองอยู่ โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อซึ่งเป็นสินทรัพย์หลักของธนาคาร อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารที่ต้องมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น ทำให้ธนาคารมีผลกำไรที่ลดน้อยลงเช่นกัน (ธนาคารออมสิน, 2560)

จากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาปริมาณของหนี้ค้างชำระ (NPLs) ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีปริมาณหนี้ค้างชำระ (NPLs) ที่มากเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาที่มีขนาดเท่ากัน เพื่อต้องการทราบปัจจัยใดบางที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหานี้ค้างชำระ (NPLs) ซึ่งจะได้นำผลที่ได้จากศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์และการอนุมัติสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางป้องกันไม่ให้มีปริมาณหนี้ค้างชำระที่เพิ่มขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ (วนิดา จันทวงศ์, 2550)

1.1 เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวลูกหนี้ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล ค่านิยมและเทคโนโลยี ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

1.2 ปัจจัยภายใน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคาร ที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเองและสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม เช่น การประเมินราคาหลักประกันที่สูงเกินไป ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ของธนาคาร และการอำนวยความสะดวกของธนาคารที่ไม่มีบริการล้นกรองที่ดี

1.3 ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ได้แก่ การที่ลูกหนี้นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม การย้ายถิ่นที่อยู่ การเปลี่ยนงาน การถูกเลิกจ้างงาน ลูกหนี้ถึงแก่กรรมหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ทูพพลภาพ สภาพครอบครัวหย่าร้าง ลูกหนี้ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย มีหนี้สินภายนอกมาก ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวหรือหวังผลเลิศในธุรกิจมากเกินไป การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเป็นผลให้การดำเนินงานของธุรกิจชะงัก การทุจริตของผู้บริหาร ในกิจการ ลูกหนี้เจตนาบิดพลิ้วไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอก ก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่ธนาคาร และลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่น ๆ ดำเนินคดีและยึดทรัพย์ขายทอดตลาด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยของอภิพงษ์ แซ่มลำเจียก (2549) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้ได้รับสินเชื่อไม่มีหลักประกันประเภทสินเชื่อบุคคล (C-Loan) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน แบ่งเป็นหนี้ปกติจำนวน 200 ราย และหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 200 ราย ผลการวิเคราะห์โลจิสติก พบว่า วงเงินกู้ที่ได้รับ จำนวนสินเชื่ออื่นๆ ที่ใช้อยู่ อายุงาน และสถานที่พักอาศัย มีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นของสินเชื่อบุคคลที่จะเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แบบจำลองนี้มีความแม่นยำสามารถในการพยากรณ์ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 81.5 งานวิจัยของ ศิริพงษ์ อินทร์พรหม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กรณีศึกษา บมจ. ธนาคารสยามซีดี เขตพื้นที่มหาสารคาม เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มสินเชื่อรายบุคคลและข้อมูลประวัติการชำระหนี้จากระบบงานของธนาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในปี พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2558 จำนวน 490 ราย แบ่งเป็นหนี้ปกติจำนวน 197 ราย และหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 293 ราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และการทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือหรือความแม่นยำร้อยละ 77.80

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ ที่มีผลกระทบต่อเกิดการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้

ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น

3. ขั้นตอนการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป ในช่วงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวน 1,159 ราย คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 299 ราย จึงทำการเลือกข้อมูล

เพื่อนำมาวิเคราะห์จากลูกหนี้ 300 ราย ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก โดยเก็บจากกลุ่มลูกหนี้ปกติที่ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน ($Y = 0$) จำนวน 150 คน ($Y = 0$) กลุ่มลูกหนี้ NPLs ที่ค้างชำระเกิน 3 เดือน ($Y = 1$) จำนวน 150 คน

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยวิธีเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูล ลูกหนี้ค้างชำระ (NPLs)จากระบบงานสินเชื่อของธนาคารออมสิน 11 ตัวแปร ได้แก่ ข้อมูลเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนบุตร วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ เงื่อนไขการผ่อนชำระ และประเภทหลักประกัน

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ อธิบายลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ ใช้แบบจำลอง Logistic Regression Analysis เพื่อหาความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs) จากตัวแปรอิสระ โดยใช้แบบจำลองในการวิเคราะห์ดังนี้ (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2558)

$$\ln(P_y) = \ln\left[\frac{P_y}{1 - P_y}\right] = b_0 + \sum_{n=1}^k b_n X_n$$

โดยที่ P_y คือ ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

$Y = 0$ คือ ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะไม่เป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

$Y = 1$ คือ ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะเป็นหนี้ค้างชำระ (NPLs)

b_0 คือ ค่าคงที่

b_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรที่นำมาอธิบาย

X_i คือ ตัวแปรต้นที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย

X_1 คือ เพศ (Gen) แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิง

X_2 คือ อายุ (Age)

X_3 คือ สถานภาพ (Sta) แบ่งเป็น โสด สมรส หย่าร้าง/หม้าย

X_4 คือ ระดับการศึกษา (Edu) แบ่งเป็น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส.ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

X_5 คือ อาชีพ (Occ) แบ่งเป็น ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว อาชีพอิสระ พนักงานบริษัท เกษตรกร พนักงานราชการ

X_6 คือ รายได้ต่อเดือน (Inc) แบ่งเป็น ไม่เกิน 15,000 บาท 15,001-30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

X_7 คือ จำนวนบุตร (Chi)

X_8 คือ วงเงินกู้ (Loan) แบ่งเป็น ไม่เกิน 50,000 บาท 50,001-100,000 บาท 100,001-200,000 บาท 200,001-500,000 บาท 500,000-1,000,000 บาท มากกว่า 1,000,000 บาท

X_9 คือ ระยะเวลากู้ (Time) แบ่งเป็น ไม่เกิน 5 ปี 6-10 ปี มากกว่า 10 ปี

X_{10} คือ เงื่อนไขการผ่อนชำระ (Term) แบ่งเป็นรายเดือน รายปี

X_{11} คือ ประเภทหลักประกัน (Guar) แบ่งเป็นบุคคล หลักทรัพย์

จะได้แบบจำลองที่ใช้ศึกษา ดังนี้

$$\ln(P_Y) = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11}$$

4. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 จำแนกลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ตามสถานะของการเป็นหนี้

ลักษณะทั่วไป	หนี้ปกติ		หนี้ค้างชำระ (NPLs)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	65	43.33	62	41.33	127	42.33
หญิง	85	56.67	88	58.67	173	57.67
อายุ						
21-30 ปี	7	4.67	9	6.00	16	5.33
31-40 ปี	51	34.00	42	28.00	93	31.00
41-50 ปี	57	38.00	65	43.33	122	40.67
51-60 ปี	35	23.33	34	22.67	69	23.00
สถานภาพ						
โสด	30	20.00	36	24.00	66	22.00
สมรส	109	72.67	106	70.67	215	71.67
หย่าร้าง/หม้าย	11	7.33	8	5.33	19	6.33
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	32	21.33	41	27.33	73	24.33
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	8.00	30	20.00	42	14.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	14.67	30	20.00	52	17.33
ปวส.	18	12.00	16	10.67	34	11.33
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	66	44.00	33	22.00	99	33.00
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	32	21.33	41	27.33	73	24.33
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	8.00	30	20.00	42	14.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	14.67	30	20.00	52	17.33
ปวส.	18	12.00	16	10.67	34	11.33
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	66	44.00	33	22.00	99	33.00

ลักษณะทั่วไป	หนี้ปกติ		หนี้ค้างชำระ (NPLs)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับรายได้						
ไม่เกิน 15,000 บาท	47	31.33	64	42.67	111	37.00
15,001-30,000 บาท	48	32.00	64	42.67	112	37.33
มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป	55	36.67	22	14.67	77	25.67
ระดับชั้นอาชีพ						
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	43	28.67	18	12.00	61	20.33
ธุรกิจส่วนตัว	56	37.33	54	36.00	110	36.67
อาชีพอิสระ	9	6.00	14	9.33	23	7.67
พนักงานบริษัท	18	12.00	15	10.00	33	11.00
เกษตรกร	17	11.33	32	21.33	49	16.33
พนักงานราชการ	7	4.67	17	11.33	24	8.00
จำนวนบุตร						
ไม่มีบุตร	35	23.33	44	29.33	79	26.33
1 คน	43	28.67	43	28.67	86	28.67
2 คน	59	39.33	56	37.33	115	38.33
3 คน	13	8.67	6	4.00	19	6.33
4 คน	0	0.00	1	0.67	1	0.33
วงเงินกู้						
ไม่เกิน 50,000 บาท	32	21.33	81	54.00	113	37.67
50,001-100,000 บาท	17	11.33	28	18.67	45	15.00
100,001-200,000 บาท	25	16.67	16	10.67	41	13.67
200,001-500,000 บาท	23	15.33	8	5.33	31	10.33
500,000-1,000,000 บาท	18	12.00	7	4.67	25	8.33
มากกว่า 1,000,000 บาท	35	23.33	10	6.67	45	15.00
ระยะเวลากู้						
ไม่เกิน 5 ปี	49	32.67	93	62.00	142	47.33
6-10 ปี	58	38.67	39	26.00	97	32.33
มากกว่า 10 ปี	43	28.67	18	12.00	61	20.33
เงินใช้การผ่อนชำระ						
รายเดือน	126	84.00	106	70.67	232	77.33
รายปี	24	16.00	44	29.33	68	22.67

ลักษณะทั่วไป	หนี้ปกติ		หนี้ค้างชำระ (NPLs)		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทหลักประกัน						
บุคคล	64	42.67	15	10.00	79	26.33
หลักทรัพย์	86	57.33	135	90.00	221	73.67

จากตารางที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.67 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.67 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 71.67 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 33.00 อาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 36.67 ระบายรายได้ 15,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.33 มีบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33 มีวงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท มีคิดเป็นร้อยละ 37.67 มีระยะเวลากู้ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.33 ผ่อนชำระรายเดือน โดยใช้หลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 73.67

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน จังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดตัวแปรอ้างอิงของแต่ละตัวแปรต้น ดังนี้

Gen(2) = เพศหญิง	Occ(6) = พนักงานราชการ
Sta(3) = สถานภาพหย่าร้าง/หม้าย	Edu(5) = ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
Loan(6) = วงเงินกู้มากกว่า 1,000,000 บาท	Time(3) = ระยะเวลากู้มากกว่า 10 ปี
Term(2) = ผ่อนชำระรายปี	Guar(2) = ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน

ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ พบว่ามี 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ได้ ประกอบด้วยตัวแปรอาชีพ วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ และประเภทหลักประกัน โดยพิจารณาจากค่า sig. มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระบายรายได้ต่อเดือน จำนวนบุตร และเงื่อนไขการผ่อนชำระ ไม่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขาภูพาน เนื่องจากค่า sig. มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
Gen(1)	.089	.293	.092	1	.761	1.093	.616	1.939
Age	.037	.023	2.553	1	.110	1.038	.992	1.087
Inc	.000	.000	1.606	1	.205	1.000	1.000	1.000
Occ			6.477	5	.263			
Occ(1)	-1.670	.675	6.127	1	.013*	.188	.050	.706

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95% C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
Occ(2)	-1.202	.650	3.421	1	.064	.300	.084	1.074
Occ(3)	-1.016	.787	1.669	1	.196	.362	.077	1.692
Occ(4)	-.916	.664	1.906	1	.167	.400	.109	1.469
Occ(5)	-1.069	.798	1.793	1	.181	.343	.072	1.642
Sta			.006	2	.997			
Sta(1)	-.034	.723	.002	1	.962	.967	.235	3.984
Sta(2)	-.043	.591	.005	1	.942	.958	.301	3.051
Edu			4.299	4	.367			
Edu(1)	.029	.557	.003	1	.958	1.030	.346	3.067
Edu(2)	.910	.577	2.488	1	.115	2.485	.802	7.704
Edu(3)	.383	.478	.640	1	.424	1.466	.574	3.743
Edu(4)	.165	.508	.106	1	.745	1.180	.436	3.195
Chi	-.330	.228	2.089	1	.148	.719	.459	1.125
Loan			17.499	5	.004**			
Loan(1)	3.316	1.186	7.817	1	.005**	27.553	2.695	281.687
Loan(2)	1.508	1.012	2.219	1	.136	4.518	.621	32.857
Loan(3)	.098	.976	.010	1	.920	1.103	.163	7.470
Loan(4)	.262	.674	.151	1	.698	1.300	.347	4.872
Loan(5)	.474	.666	.506	1	.477	1.606	.435	5.923
Time			6.964	2	.031*			
Time(1)	-1.847	.806	5.246	1	.022*	.158	.032	.766
Time(2)	-.344	.576	.358	1	.550	.709	.229	2.191
Term(1)	1.070	.616	3.015	1	.083	2.916	.871	9.758
Guar(1)	-1.777	.673	6.978	1	.008**	.169	.045	.632
Constant	-1.605	1.554	1.066	1	.302	.201		

หมายเหตุ: * p < 0.05 ** p < 0.01

จากผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ดังนี้

$$\ln(P_y) = \ln \left[\frac{P_y}{1 - P_y} \right] = b_0 + \sum_{i=1}^k b_i x$$

$$\text{หรือ } \ln(P_y) = -1.605 - 1.670\text{Occ}(1) + 3.316\text{Loan}(1) - 1.847\text{Time}(1) - 1.777\text{Guar}(1)$$

จากตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพ วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ และประเภทหลักประกัน สามารถทำนาย การเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขาภูผาม่าน ได้ถูกต้องร้อยละ 72.67 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การจำแนกกลุ่มสำหรับค่าที่แท้จริงกับค่าที่พยากรณ์

กลุ่มตัวอย่าง			ผลการพยากรณ์		
			สถานะของหนี้		ร้อยละของ ความถูกต้อง
			หนี้ปกติ	หนี้ค้างชำระ (NPLs)	
Step 1	สถานะของ หนี้	หนี้ปกติ	107	43	71.33
		หนี้ค้างชำระ (NPLs)	39	111	74.00
รวม					72.67

5. การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของ ลูกหนี้ พบว่า มี 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ได้ ประกอบด้วยตัวแปรอาชีพ วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ และประเภทหลักประกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิพงษ์ แซ่มลำเจียก (2549) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคล ตรีศึกษา ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) พบว่า วงเงินกู้ที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับความน่าจะเป็นของสินเชื่อบุคคลที่จะเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากแบบจำลองโลจิสติกส์สามารถทำนายการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ ธนาคารออมสิน สาขา ภูผาม่าน ได้ถูกต้องร้อยละ 72.67 ซึ่งมีความแม่นยำในการทำนายน้อยกว่า ศิริพงษ์ อินทร์พรหม (2559) เรื่อง ปัจจัยที่มี ต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตรีศึกษา บมจ. ธนาคารสยามซีดี เขตพื้นที่ มหาสารคาม ได้ทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือหรือความแม่นยำอยู่ที่ ร้อย ละ 77.80 และอภิพงษ์ แซ่มลำเจียก (2549) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อ บุคคล ตรีศึกษา ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) พบว่า แบบจำลองมีความเที่ยงตรงในระดับที่น่าพึงพอใจ มี ความสามารถในการพยากรณ์ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ 81.5

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ได้แก่ อาชีพ วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ และประเภท หลักประกัน ทั้ง 4 ปัจจัยนั้นธนาคารออมสินควรให้ความสำคัญและให้คำคำแนะนำความเสี่ยงจะเกิดหนี้สูญสูงเพื่อ ประกอบในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อแก่ลูกค้า ซึ่งเป็นการป้องกันและการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ (NPLs) ได้

ส่วนตัวแปร เพศ อายุสถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน จำนวนบุตร และเงื่อนไขการผ่อนชำระ ไม่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้ และการทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือหรือความแม่นยำอยู่ที่ 72.67% ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs)

ตารางที่ 4 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ของลูกหนี้

ตัวแปร	มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ	ไม่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ
เพศ (Gen)		X
อายุ (Age)		X
สถานภาพ (Sta)		X
ระดับการศึกษา (Edu)		X
อาชีพ (Occ)	✓	
รายได้ต่อเดือน (Inc)		X
จำนวนบุตร (Chi)		X
วงเงินกู้ (Loan)	✓	
ระยะเวลากู้ (Time)	✓	
เงื่อนไขการผ่อนชำระ (Term)		X
ประเภทหลักประกัน (Guar)	✓	

ข้อเสนอแนะ

1. การพิจารณาอาชีพของลูกหนี้ ธนาคารควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาลูกหนี้ที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งธนาคารควรพิจารณาอย่างละเอียดถึงสัดส่วนภาระหนี้ผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน และสัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวม ซึ่งหากมีสัดส่วนที่สูงเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคารได้ในอนาคต

2. การพิจารณาวงเงินกู้ของลูกหนี้ ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่เกิดหนี้ค้างชำระ (NPLs) ที่มีวงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท ซึ่งเป็นลูกค้าสินเชื่อธนาคารประชาชน ดังนั้น ทำความเข้าใจกับลูกค้าสินเชื่อธนาคารประชาชนในการผ่อนชำระสินเชื่อให้กับธนาคาร และชี้แจงให้ลูกค้าเห็นความสำคัญของการรักษาวินัยทางการเงิน การอธิบายให้ลูกหนี้เข้าใจและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้เงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และการชำระหนี้คืนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ธนาคารต้องปฏิบัติ

3. การพิจารณาประเภทวงเงินกู้และหลักประกัน ในกรณีที่ลูกหนี้ขอกู้ในวงเงินกู้ธนาคารควรให้ให้มีผู้กู้ร่วม หรือเรียกหลักทรัพย์ประกันเพิ่มหรือพิจารณาเฉพาะหลักทรัพย์ประกันที่มีมูลค่าสูง เนื่องจากหากลูกหนี้กลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ก็ยังมีหลักทรัพย์ประกันที่มีมูลค่าในการชดเชยการกันสำรอง หรือธนาคารอาจได้รับชำระหนี้คืนจากกรณีขายทอดตลาด

4. การติดตามการนำเงินไปใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มีวงเงินกู้หลายประเภท

เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ ตรวจสอบเชื่อมกิจการของลูกค้าในกรณีสินเชื่อธุรกิจ
ออกตรวจเยี่ยมหน่วยงานราชการในกรณีที่ลูกค้าใช้สินเชื่อสวัสดิการหน่วยงาน

5. ธนาคารควรมีการติดตามหนี้อย่างใกล้ชิด ในกรณีที่ลูกหนี้เริ่มส่งสัญญาณผิคนัดชำระหนี้ ซึ่งให้ลูกค้า
เห็นความสำคัญของการชำระหนี้คืนและชี้ให้เห็นผลกระทบจากการผิคนัดชำระหนี้ หากพบว่าลูกหนี้ส่งสัญญาณผิ
คนัดชำระหนี้ ธนาคารควรติดต่อเพื่อสอบถามสาเหตุหรือเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ลูกค้าทันที

6. การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลของธนาคารที่ลูกหนี้ให้ไว้เมื่อขอสินเชื่อกับธนาคารซึ่งเป็น
ข้อมูลทุติยภูมิ ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาโดยใช้แบบสอบถามกับลูกหนี้ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิ และ
เป็นข้อมูลปัจจุบันมากกว่าข้อมูลจากแฟ้มข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2558). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ: สามลด.

วนิดา จันทวงศ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเคหะธนาคารออมสิน เขตเชียงใหม่ 2*.

รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิไลวรรณ สังขจร. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารออมสิน สาขาเชียรใหญ่ จังหวัด*

นครศรีธรรมราช. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ศิริพงษ์ อินทร์พรหม. (2559). *ปัจจัยที่มีต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กรณีศึกษา*

บมจ. ธนาคารสยามซีดี เขตพื้นที่มหาสารคาม. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อภิพงษ์ แซ่มลำเจียก. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อบุคคล กรณีศึกษา :*

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย

รามคำแหง.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York : Harper and Row